

PLAN VAN AANPAK

Managementsamenvatting

| | |
|-------------|---|
| Projectnaam | Verbeteren Investerings- en Ondernemingsklimaat |
| Land | Curaçao |
| Thema | E Economische hervormingen |
| Maatregel | E.6.3 Aanpak 'red tape' en cost of doing business (CODB) |
| Aanleiding | <p>Curaçao heeft de afgelopen decennia aanzienlijke inspanningen gepleegd om de economische prestaties te verbeteren door kansen te identificeren, experts in te schakelen en plannen te ontwikkelen. De vele en goede onderzoeken en adviezen, die het investerings- en ondernemingsklimaat in de volle breedte van het spectrum in kaart hebben gebracht, vermelden de volgende telkens terugkerende speerpunten:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verhogen van 'ease of doing business'• Verlagen van de kosten voor ondernemers• Stimuleren van ondernemerschap <p>De goede onderzoeken en adviezen zijn vaak, ook door gebrek aan financiële en technische capaciteit, niet uitgevoerd. De urgentie om verbetering te brengen is hoog, vooral na de crisis in buurland Venezuela, de sluiting van de Raffinaderij, de Covid-19 pandemie en de Oekraïne-crisis. De macro-economische cijfers tonen dit ten overvloede aan¹. De GDP per capita (gebaseerd op PPP-koopkracht) van de voorlopende LGO landen Aruba en Cayman Islands zijn niet alleen aanzienlijk hoger, ze vertonen een stijgende trend. Ook die van de onafhankelijke staten de Bahama's en St. Kitts & Nevis zijn hoger dan Curaçao, met een stijgende trend. Tussen 2011 en 2019 is het BBP van Curaçao met 2.4% gestegen, vergeleken met 10.4% voor alle Caribbean Small States², terwijl de koopkracht per capita tussen 2011 en 2021 met 13% is gedaald.</p> <p>In 2021 zijn in het kader van het Landspakket wederom onderzoeken gedaan (nulmetingen) met betrekking tot bovenstaande onderwerpen, dit keer met aanzienlijke financiële en technische bijstand om de aanbevelingen uit te voeren. De aanbevelingen uit de nulmeting waren als volgt:</p> <h3>Red Tape</h3> <p>Het laaghangend fruit wat op korte termijn uitgevoerd kon worden:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Het vergroten van de toegankelijkheid en transparantie voor zakelijke regelgeving, door de verzamelde informatie op een eenvoudige en eenduidige wijze, vooral digitaal, te presenteren. Dat is tevens een 'laag hangend fruit'. |

¹ <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.PP.CD?end=2021&locations=CW-AW-KY-KN-BS&start=2010>

² <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?end=2022&locations=CW-S3&start=2011>

| | |
|--------------------|---|
| | <ol style="list-style-type: none"> 2. Het stroomlijnen, digitaliseren en automatiseren van front- en back-office processen zodat zowel het gemak voor bedrijven als de efficiëntie binnen en buiten de overheid verhoogd worden. 3. Het verbeteren van de handhaving en kwaliteit, onder andere door inspecties, maar ook door relevante klachten loketten. 4. Het bijscholen van medewerkers binnen en buiten de overheid, onder andere met betrekking tot digitalisering en inspectie, en de toegevoegde waarde van transparantie, toegankelijkheid, objectieve criteria, etc. 5. Het kostendekkend maken van de zakelijke dienstverlening voor de overheid en wellicht een betere marktwerking onder de noodzakelijke zakelijke dienstverleners waardoor hun kosten beter afgestemd zijn op de schaal en het MKB. <p>Cost of Doing Business</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verbetering van bedrijfsprocessen, certificeringen, standaardisering en digitalisering in de breedste zin des woord om kosten te verlagen, maar ook om kwaliteit te verhogen. 2. Schaalvergroting, met als gevolg verhoogde efficiëntie door meer samenwerking en minder fragmentatie en duplicatie van initiatieven tussen bedrijven, maar ook m.b.t Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de BES eilanden of het Koninkrijk, en andere LGO en CARICOM landen. <p>Met behulp van financiële en technische bijstand wordt een begin gemaakt aan uitvoering van de aanbevelingen. Het onderhavige document is een Plan van Aanpak hiertoe.</p> |
| Doelstelling | <p>Doelstelling van het programma is om het investerings- en ondernemingsklimaat te verbeteren door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terugdringen van de red tape • Verlaging van de Cost of Doing Business |
| Eindproduct | <p>Verschillende projecten (procesverbeteringen, communicatiecampagnes, structurele samenwerkingen) zijn ontwikkeld voor de resultaten op korte en lange termijn. Deze zijn opgenomen in nevenstaand resultatenmatrix. Voor verschillende is de uitvoering al begonnen.</p> <p>De activiteiten zijn vooral gericht op ondernemende MKB in de vitale sectoren, te weten voedselvoorziening (landbouw, bakkerijen, minimarkets), transport (bussen, etc.) en gezondheidszorg, alsmede de sectoren benoemd in de Nationale Export Strategie NES en sectoren die 'groene' banen kunnen leveren, indien hun concurrentievermogen hoog is.</p> |
| Beoogde resultaten | <p>Red tape</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verhoogde transparantie als gevolg van een (Digitaal) Portaal met up-to-date informatie voor ondernemers/investeerders (ook in het Papiaments) is operationeel; • Minder stappen, kortere doorlooptijden en meer gemak, vooral met betrekking tot: 1. 'starting a business', 2. horecavergunningen, 3. Kennismigranten, vermogenden, en ondernemers, en 4. een aantal bancaire processen. Deze zijn met inbegrip van de processen bij de Kamer van Koophandel en Nijverheid, notarissen, banken en andere ministeries; • Betere tools voor de Afdeling Inspectie ten behoeve van betere naleving van economische vergunningen. |

| | |
|---------------------------------|---|
| | <p>Verlaging cost of doing business</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Programma uitgevoerd voor het bevorderen van duurzame energie en betere efficiëntie met betrekking tot energie (volgens het Energiebeleid 2017), water, afval en mobiliteit; ● Programma uitgevoerd ten behoeve van verdere digitalisering bij bedrijven om de efficiëntie te verhogen en internationale markten te verruimen met als doel een betere ROI ● Duidelijkheid verkregen over geoorloofde samenwerking tussen bedrijven, welke zou moeten leiden tot schaalvergroting, kostenverlaging, eerdere adoptie van innovaties, onder andere met betrekking tot duurzaamheid en digitalisering; ● Lokale bedrijven en werknemers zijn beter op de hoogte van en hebben toegang tot internationale certificeringen welke hun bedrijfsmatigheid, lokale en internationale concurrentiepositie en exportkansen verhogen. |
| Gekozen aanpak | <p>Voor Red Tape is gekozen om de methodiek van de World Bank Doing Business (WBDB) te volgen, beginnend met de indicator 'Starting a Business', waarbij niet alleen de processen binnen de overheid, maar die van de gehele keten worden meegenomen.</p> <p>Voor CODB is gekozen om de weerbaarheid en zelfredzaamheid van bedrijven te verhogen door verduurzaming, digitalisering, samenwerking en kwaliteitsverhoging, ook door het behalen van internationale certificaten en certificeringen.</p> <p>Voorts beoogt de aanpak om kleine zichtbare winsten te halen, zowel vis-à-vis de doelgroep als ter motivering binnen het ministerie.</p> |
| Samenhang en/of afhankelijkheid | <p>Dit plan hangt op nationaal niveau samen met het Economisch Herstelplan, met de visie: 'A sustainable, inclusive and resilient Curaçao, 'where business succeeds' en met de Roadmap for SDG implementation in Curaçao³.</p> <p>Op ministerieel niveau is er direct samenhang met vrijwel alle onderwerpen die er in de Algemene Beschouwingen voor de begroting 2023 zijn opgenomen.</p> <p>M.b.t het Landspakket is er samenhang met B1 (zorgdragen voor continuïteit van vitale processen), B11 (realiseren digitale overheidsomgeving en digitale dienstverlening), E.1.1 (arbeidsmarktbeleid, wet- en regelgeving), E.3 (tegengaan illegale tewerkstelling buitenlandse arbeidskrachten en verbeteren van de toelatings keten).</p> <p>Binnen MEO hangt het programma samen met de Nationale Export Strategie (NES) en de Theory of Change.</p> |
| Planning | <p>De voorbereiding vond plaats tussen april en augustus 2023. De planning en uitvoering van dit korte termijnplan vinden plaats in vanaf 3^e kwartaal 2023 tot en met 4^e kwartaal 2024 en is gericht op quick wins. De afsluiting vindt</p> |

³ **A Roadmap for SDG implementation in Curaçao.** The Government of Curacao together with the United Nations Sustainable Growth Development (UN SDG) MAPS mission, December 2018. (20181206 Curaçao SDG Roadmap.pdf).

| | |
|--------------|---|
| | plaats aan het eind van 2024. De lange termijnplan wordt later ontwikkeld en zal lopen tot end 2027. |
| Voortzetting | De voortzetting wordt gewaarborgd door: 1. capaciteitsopbouw binnen het ministerie in de breedste zin des woords en het selecteren van een 'B-Specialist' ⁴ die zich focust op dit onderwerp, nu mee kan draaien met de programma manager, met de nodige training, en die regelmatig met partners, belanghebbenden en belangstellenden, zowel lokaal als in andere landen, van gedachten wisselt; 2. regelmatig blijven samenkomen met stakeholders. |

⁴ BE staat voor Business Enabling, de term die de Wereldbank en anderen gebruiken voor 'red carpet'. De Wereldbank rolt in 2023 het programma B-Ready uit, ter vervanging van 'Doing Business'. MEO's B-Specialist kijkt vooruit naar de toekomst, waar Curaçao hopelijk deel zal uitmaken van dat programma.